

Valtuutettu Jari-Antti Hörkön ym. valtuustoaloite koskien Naantalın liittämistä osaksi kansallista rokotusohjelmaa TBE-rokotteen osalta

Kaupunginvaltuusto 06.06.2022 § 178

Valtuutettu Jari-Antti Hörkkö luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan 10 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen:

"TBE-rokote eli 'punkkirokote'

Rokote antaa suojaa punkkien eli puutiaisten levittämää puutiaisaivotulehdusta vastaan. Tautia kutsutaan myös puutiaisaivokuumeeksi.

Kansallisen ohjelman rokotteisiin ovat oikeutettuja 3 vuotta täyttäneet ja sitä vanhemmat henkilöt, joilla on kotikunta Suomessa ja jotka asuvat vakinaisesti mm. Paraisten ja Kustavin alueella. Lisäksi maksuttomaan rokotukseen ovat oikeutettuja myös henkilöt, jotka asuvat pitkäaikaisesti loma-asunnossa näillä riskialueilla. Rokote on tarpeellinen niille, jotka oleilevat ja liikkuvat luonnossa sulan maan aikana vähintään 4 viikkoa. Samoin THL suosittaa Naantalissa rokotusta niille henkilöille, jotka liikkuvat erityisen paljon luonnossa yli neljän viikon ajan.

Naantali tautimäärä on THL:n mukaan lähellä Kustavin luokkaa. THL:n mukaan Kustavissa oli 2017-2021 10 tautitapausta ja Naantalissa oli samalla ajanjaksolla 7. Simon kunnassa, joka kuuluu rokotusohjelman piiriin, oli kyseisinä vuosina täsmälleen yhtä monta tautitapausta kuin Naantalissa. Lisäksi maantieteellinen sijaintimme Paraisten ja Kustavin välissä antaa aiheen olettaa, että yhdessä ilmaston lämpenemisen kanssa puutiaisten määrä tulee kasvamaan myös Naantalın alueella ja näin ollen myös tautiriski tulisi entisestään kasvamaan. Aikaisemman tekemäni aloitteen mukaan kaupunki ei voi tarjota rokotetta vain tietyille osaa kaupungin väestöstä. Kansallisessa rokotusohjelmassa tämä on mahdollista.

Aloite:

Esitämme, että Naantalın kaupunki selvittää, että onko mahdollista saada koko Naantali tai tiettyjä sen saaristoisempia osia, osaksi kansallista rokotusohjelmaa. Naantali pyrkii aktiivisesti osaksi valtakunnallista rokotusohjelmaa TBE-rokotteen osalta. Naantalın tulee itse olla aloitteellinen tässä asiassa."

Päätös Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 13.06.2022 § 196

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen sosiaali- ja terveyslautakunnan valmisteltavaksi. Aloitteen vastuuvastavalmistelijaksi nimetään perusturvajohtaja liiro Pöyhönen.

Valtuustoaloitteen käsittelyprosessi saa kestää korkeintaan vuoden 2022 loppuun.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 24.08.2022 § 189
725/00.01.02.03/2022

Kokousasia poistettiin esityslistalta ja se päätettiin käsitellä seuraavassa sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2022 § 195

725/00.01.02.03/2022

Valmistelija

Johtava hoitaja Hannele Nikander-Tuominen

Tiedot vastaukseen on koottu THL:n nettisivuilta [Puutiaisaivotulehdus eli TBE - THL](#) ja olemalla yhteydessä ammattilaisten rokotus- ja matkailuterveysneuvontaan.

Taustatietoa puutiaisaivokuumeesta sekä rokotussuosituksista

Suomessa riski sairastua puutiaisaivotulehdukseen on keskimäärin pieni. Tartuntariski on kohonnut erityisesti henkilöillä, jotka liikkuvat lumettoman maan aikana luonnossa alueilla, joilla puutiaisaivotulehduksen ilmaantuvuus on korkea. Tartuntariskiin vaikuttaa alueen lisäksi siellä vietetty aika. TBE-rokote ei estä punkkia tarttumasta ihoon, eikä siten anna suojaa punkkeja vastaan. Punkkien levittämistä taudeista yleisin on borrelioosi, jota vastaan ei ole rokotetta. Naantalissa on rekisteröity vuosina 2017–2021 (7) seitsemän ja vuonna 2021 (2) kaksi puutiaisaivotulehdusta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) seuraa puutiaisaivotulehdukseen (TBE) sairastuneiden määrää ja tapausilmaantuvuutta tartuntatautirekisterin laboratorioilmoitusten avulla. Todetuista sairastuneista tehdään tartuntatautilain mukainen ilmoitus THL:lle. Tämän lisäksi kaikki potilaat haastatellaan tarkempien tartuntapaikkakuntien selvittämiseksi. THL:n lisäksi myös jotkin kunnat toteuttavat potilashaastatteluita. Potilashaastattelussa kerätyn tiedon pohjalta lasketaan TBE:n ilmaantuvuuslukuja sekä kunnittain että usein myös pienemmille maantieteellisesti rajatuille alueille. Näiden seurantatietojen pohjalta päivitetään vuosittain kansallista rokotusohjelmaa sekä alueellisia rokotussuosituksia edellisen vuoden sairastuneiden määrän mukaisesti.

Kansallisen rokotusohjelman maksuttomista rokotuksista päättää sosiaali- ja terveysministeriö (STM). THL määrittelee puutiaisaivotulehduksen riskialueet ja rokotusaiheet. Rokotusaiheilla tarkoitetaan esimerkiksi rokotusten kohderyhmiä ja alueita, joilla rokotuksia annetaan. Rokotussuosituksia tarkennetaan vuosittain. Tällä hetkellä THL suosittelee TBE-rokotuksia kaikille, jotka oleskelevat pidempiaikaisesti alueilla, joilla puutiaisaivotulehduksen ilmaantuvuus ylittää 15 tapausta 100 000 asukasta kohden. Maksuttomaan rokotussarjaan kuuluu perusrokotussarja eli kolme rokotetta. Tehosteannokset eivät kuulu maksuttomaan rokotusohjelmaan. Jos altistumisriski jatkuu, henkilö maksaa rokotteen itse.

Joissakin tilanteissa työnantaja vastaa työntekijän suojaamisesta, jolloin rokotustarve arvioidaan työterveyshuollossa ja rokotukset saa työterveyshuollosta.

Kansallisen ohjelman rokotteisiin tällä hetkellä (maksuttomiin) ovat oikeutettuja 3 vuotta täyttäneet ja sitä vanhemmat henkilöt, joilla on kotikunta Suomessa ja jotka asuvat vakinaisesti Ahvenanmaalla, Kemin eteläisissä kaupunginosissa, Simossa, Kotkan saaristossa, Lappeenrannan Sammonlahden kaupunginosassa, Raahen edustalla Preiskarin saarella, Paraisilla, Lohjanjärven saaristoalueella sekä Ojamon (08200), Kirkniemen (08800), Lylyisen/Hormajärven (08450) sekä Vohloisen/ Virkkalan (08700) postinumeroalueilla, Kustavissa, Kirkkonummella Luoman (02440) ja Masalan (02430) postinumeroalueilla sekä osassa Sipoon saaristoaluetta. Maksuttoman rokotukseen ovat oikeutettuja myös henkilöt, jotka asuvat pitkäaikaisesti loma-asunnossa näillä riskialueilla. Rokote on tarpeen vain henkilöille, jotka oleilevat ja liikkuvat luonnossa sulan maan aikana vähintään 4 viikkoa.

Naantali kuuluu rokotusohjelman ulkopuolisten alueiden rokotussuositukseen, Näillä alueilla rokotus on omakustanteinen. TBE-rokotusta suositellaan luonnossa liikkuville asukkaille ja mökkiläisille alueilla, joilla on ilmennyt yli 5 tapausta 100 000 asukasta kohden ja luonnossa erityisen paljon yli neljän viikon ajan liikkuville henkilöille alueille, jossa on todettu 1–5 tapausta 100 000 asukasta kohden, ja alueella on esiintynyt tapauksia kahtena peräkkäisenä vuonna tai vähintään kaksi tapausta yhtenä vuonna.

Valtuustoaloitteessa pyydettiin selvittämään mahdollisuutta saada koko Naantali tai tiettyjä sen saaristomaisempia osia, osaksi kansallista rokotusohjelmaa. Vastauksena aloitteeseen on, ettemme voi kuntana tai terveystieteiden keskuksena vaikuttaa kansalliseen rokotusohjelmaan erikseen, koska kansallisen rokotussuosituksen mukaiset rokotukset perustuvat THL:n tartuntatautirekisterin mukaisiin tietoihin ja puutiaisivokuumeen ilmaantuvuuteen ja näiden tietojen mukaisiin suosituksiin sekä STM:n päätöksiin maksuttomista rokotuksista.

Omalla toiminnallamme jo nyt vaikutamme asiaan aktiivisesti hoitamalla sairastuneita tai epäilyjä sairastuneita sekä antamalla rokotusneuvontaa vastaanotoilla yms. kohtaamisissa. Kaikista puutiaisivotulehdustapauksista laboratoriot ilmoittavat THL:n ylläpitämään tartuntatautirekisteriin ja kaikki tartuntatautirekisteriin ilmoitetut tapaukset varmistetaan vielä erikseen haastatteleamalla sairastunut ja käymällä läpi sairaskertomukset. Haastattelun tekee pääosin THL. Seurannan ensisijaisena tarkoituksena on selvittää tartuntapaikka mahdollisimman tarkasti ja siten kartoittaa TBE-viruksen levinneisyyttä.

Naantalissa suositellaan tällä hetkellä TBE-rokotetta ilmaantuvuuteen ja tapauskohtaiseen harkintaan perustuen, mutta rokotetta pitää kustantaa omakustanteisesti. Tilanne saattaa muuttua, jos puutiaisivotulehdusmäärät kasvavat kunnan alueellamme.

Jos kunta haluaisi kustantaa kuntalaisilleen TBE-rokotteen, niin silloin kunnan tulisi kustantaa perusrakotusarjaan kuuluvat kolme rokotetta (ensimmäinen annos, toinen annos annetaan 1–3 kuukautta ensimmäisen jälkeen ja kolmas annos annetaan 9–12 kuukauden kuluttua toisesta annoksesta). ja itse rokottamisen. Tehosteannokset eivät kuulu rokotusohjelmaan. Jos altistumisriski jatkuu, henkilö maksaa rokotteen itse. Ensimmäinen tehosteannos suositellaan annettavaksi 3 vuoden kuluttua ja sen jälkeen erillisen suosituksen mukaisesti. Koska Naantali ei kuulu

kansallisen rokotusohjelman maksuttomuuden piiriin TBE-rokotuksissa, niin yhden henkilön rokotussarja maksaisi aikuisille 77,10 € ja lapsille 86,31 €. Lisäksi tulisi resursoida henkilöstöä rokotuksiin. Jos puolet aikuisista kuntalaisista ottaisi rokotussarjan, kokonaiskustannukseksi tulisi noin 760 000 € sekä rokotushenkilöstön palkkakustannukset.

Todennäköisesti vuoden 2023 alusta rokottamisesta ja sen resurssoinnista tulisi neuvotella Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa tai solmia ostopalvelusopimus yksityissektorin kanssa, koska toistaiseksi TBE-rokotukset eivät kuulu kansalliseen rokotusohjelman piiriin Naantalissa.

TBE-rokotuskattavuudesta ei ole saatavilla tilastotietoa koko kunnan osalta, koska rokotteita annetaan terveyskeskuksen lisäksi työterveyshuollossa ja yksityissektorilla. Naantalin terveyskeskuksessa on annettu vuosien 2018–2022 aikana 380 TBE-rokotetta.

Esittelijä

Perusturvajohtaja

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa esittelytekstissä olevan selvityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa, että terveydenhuollossa seurataan ja raportoidaan tarkasti todetut tautitapaukset ja että THL ja STM tekevät päätökset maksuttomista rokotuksista todetun esiintyvyyden perusteella.

Päätös

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.